

32003F0080

L 29/55

DZIENNIK URZĘDOWY UNII EUROPEJSKIEJ

5.2.2003

**DECYZJA RAMOWA RADY 2003/80/WSiSW
z dnia 27 stycznia 2003 r.
w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 29, art. 31 lit. e) oraz art. 34 ust. 2 lit. b),

uwzględniając inicjatywę Królestwa Danii ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Unia jest zaniepokojona wzrostem przestępstw przeciwko środowisku i ich skutkami, które w coraz większym stopniu wykraczają poza granice państw, w których są popełniane.
- (2) Takie przestępstwa stanowią zagrożenie dla środowiska i w związku z tym wymagają twardej reakcji.
- (3) Przestępstwa przeciwko środowisku stanowią problem, przed którym wspólnie stoją Państwa Członkowskie, które w związku z tym powinny podjąć uzgodnione działanie, ukierunkowane na ochronę środowiska na podstawie prawa karnego ⁽³⁾.
- (4) Komisja Europejska przedłożyła w marcu 2001 r. projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej ochrony środowiska poprzez prawo karne ⁽⁴⁾, na podstawie art. 175 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.
- (5) Rada uznała za właściwe wprowadzenie do niniejszej decyzji ramowej szeregu przepisów prawa materialnego, zawartych w projekcie dyrektywy, w szczególności tych określających czyny, jakie Państwa Członkowskie muszą uznać za przestępstwa w swoim prawie krajowym.
- (6) Parlament Europejski wydał opinię w sprawie projektu dyrektywy dnia 9 kwietnia 2002 r. Komisja Europejska przedstawiła w październiku 2002 r. zmieniony projekt dyrektywy na podstawie art. 250 ust. 2 Traktatu

ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Rada nie uznała za właściwe wprowadzenia zmian do niniejszej decyzji ramowej na tej podstawie.

- (7) Rada rozważyła niniejszy projekt, ale doszła do wniosku, że większość wymagana do jej przyjęcia przez Radę nie może być osiągnięta. Wspomniana większość uznała, że projekt przekraczał uprawnienia przyznane Wspólnocie przez Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską oraz, że cele mogły zostać osiągnięte przez przyjęcie decyzji ramowej, na podstawie tytułu VI Traktatu o Unii Europejskiej. Rada uznała również, że niniejsza decyzja ramowa, na podstawie art. 34 Traktatu o Unii Europejskiej, jest właściwym dokumentem, nakładającym na Państwa Członkowskie obowiązek wprowadzenia sankcji karnych. Zmieniony projekt przedłożony przez Komisję nie był tego rodzaju, aby umożliwić Radzie zmianę stanowiska w tej sprawie.
- (8) Zarówno osoby fizyczne, jak również osoby prawne, powinny ponosić odpowiedzialność za popełnione przestępstwa przeciwko środowisku.
- (9) Państwa Członkowskie powinny ustanowić szeroko zakrojoną jurysdykcję, w odniesieniu do wspomnianych przestępstw w taki sposób, aby uniknąć sytuacji, w których osoby fizyczne lub prawne unikałyby kary tylko z tego powodu, że przestępstwo nie zostało popełnione na terytorium tych państw.
- (10) Dnia 4 listopada 1998 r. Rada Europy przyjęła Konwencję w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne, która została wzięta pod uwagę w przepisach niniejszego dokumentu,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ RAMOWĄ:

Artykuł 1

Definicje

Do celów niniejszej decyzji ramowej:

- a) „bezprawny” oznacza naruszający prawo, rozporządzenie administracyjne lub decyzję, podjętą przez właściwe władze, włącznie z aktami wykonawczymi w stosunku do wiążących przepisów prawa wspólnotowego, mającym na celu ochronę środowiska;

⁽¹⁾ Dz.U C 39 z 11.2.2000, str. 4.

⁽²⁾ Opinia wydana dnia 7 lipca 2000 (Dz.U. C 121 z 24.4.2001, str. 494) oraz dnia 9 kwietnia 2002 (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽³⁾ Patrz również: Załącznik.

⁽⁴⁾ Dz.U C 180 E z 26.6.2001, str. 238.

- b) „woda” oznacza wszystkie rodzaje wód gruntowych i wód powierzchniowych, włączając wody jezior, rzek, oceanów i mórz;
- c) „osoba prawna” oznacza podmiot posiadający taki status w świetle właściwego prawa krajowego, z wyjątkiem państw lub innych instytucji publicznych, działających na podstawie ich suwerennych praw oraz z wyjątkiem międzynarodowych organizacji publicznych.

Artykuł 2

Przestępstwa umyślne

Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne do uznania następujących przestępstw na podstawie swojego prawa krajowego:

- a) zrzucanie, emisja lub wprowadzanie ilości substancji lub promieniowania jonizującego do powietrza, gleby lub wody, które powodują śmierć lub poważne uszkodzenie ciała osób;
- b) bezprawne zrzucanie, emisja lub wprowadzanie ilości substancji lub promieniowania jonizującego do powietrza, gleby lub wody, które powodują lub mogą powodować długotrwałe lub znaczne pogorszenie ich stanu lub śmierć lub poważne uszkodzenie ciała osób lub też znaczne szkody dla chronionych zabytków i innych chronionych obiektów, nieruchomości, zwierząt lub roślin;
- c) bezprawny zbyt, przerabianie, składowanie, transport, wywóz lub przywóz odpadów, włączając odpady niebezpieczne, które powodują lub mogą powodować śmierć lub poważne uszkodzenie ciała osób lub znaczną szkodę dla jakości powietrza, gleby, wody, roślin lub zwierząt;
- d) bezprawne funkcjonowanie zakładu, w którym prowadzona jest działalność niebezpieczna, która poza zakładem powoduje lub może powodować śmierć lub poważne uszkodzenie ciała osób lub znaczną szkodę dla jakości powietrza, gleby, wody, zwierząt lub roślin;
- e) bezprawna produkcja, przetwarzanie, przechowywanie, wykorzystywanie, transport, wywóz lub przywóz materiałów jądrowych lub innych niebezpiecznych substancji radioaktywnych, co powoduje lub może powodować śmierć lub poważne uszkodzenie ciała osób lub znaczną szkodę dla jakości powietrza, gleby, wody, zwierząt lub roślin;
- f) bezprawne posiadanie, zdobywanie, niszczenie, zabijanie lub handel chronionymi gatunkami dzikiej fauny i flory lub ich częściami, przynajmniej w przypadku gdy są one zagrożone wyginięciem, jak określono na mocy prawa krajowego;
- g) bezprawny handel substancjami niszczącymi ozon;
- w przypadku gdy popełniane są one umyślnie.

Artykuł 3

Przestępstwa spowodowane na skutek zaniedbania

Każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki w celu uznania za przestępstwa, na podstawie jego prawa krajowego,

czynów wymienionych w art. 2, jeżeli czyny te popełniane są na skutek zaniedbania lub przynajmniej poważnego zaniedbania.

Artykuł 4

Udział lub podżeganie

Każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki w celu zapewnienia, że udział lub podżeganie do przestępstwa określonego w art. 2 podlega karze.

Artykuł 5

Kary

1. Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki w celu zapewnienia, że przestępstwa określone w art. 2 i 3 są zagrożone skutecznymi, proporcjonalnymi i odstraszającymi karami, włącznie, przynajmniej w poważnych przypadkach, z karami polegającymi na pozbawieniu wolności, które mogą stanowić podstawę wydania.

2. Karom za przestępstwa przewidziane w ust. 1 mogą towarzyszyć inne kary lub środki, w szczególności zakaz wobec osoby fizycznej podejmowanie działalności, wymagające urzędowego zezwolenia lub zatwierdzenia albo zakładania, zarządzania lub prowadzenia firmy lub fundacji, w przypadku gdy stan rzeczywisty, który doprowadził do skazania danej osoby, wskazuje na ewidentne ryzyko, że mogłaby ona prowadzić ten sam rodzaj działalności przestępczej.

Artykuł 6

Odpowiedzialność osób prawnych

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne dla zapewnienia, że osoby prawne mogą zostać pociągnięte do odpowiedzialności za czyny określone w art. 2 i 3, popełnione na ich korzyść, przez jakąkolwiek osobę działającą indywidualnie albo wchodzącą w skład organu osoby prawnej, która ma w niej pozycję kierowniczą, w oparciu o:

- a) prawo do reprezentowania osoby prawnej; lub
- b) uprawnienia do podejmowania decyzji w imieniu osoby prawnej; lub
- c) uprawnienia do sprawowania kontroli w strukturach osoby prawnej,

jak również za udział w roli pomocników lub podżegaczy do popełnienia przestępstwa określonego w art. 2.

2. Poza przypadkami przewidzianymi w ust. 1 każde Państwo Członkowskie podejmuje wszelkie środki niezbędne do zapewnienia, że osoby prawne mogą ponosić odpowiedzialność karną w przypadku gdy brak nadzoru lub kontroli ze strony osoby, określonej w ust. 1, umożliwił popełnienie przestępstwa, określonego w art. 2 i 3, na korzyść tej osoby prawnej, przez osobę pozostającą pod jej zwierzchnictwem.

Odpowiedzialność osoby prawnej na podstawie ust. 1 i 2 nie wyklucza postępowania karnego przeciwko osobom fizycznym będącym sprawcami, pomocnikami lub podżegaczami do przestępstwa określonego w art. 2 i 3.

Artykuł 7

Sankcje dla osób prawnych

Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, że osobie prawnej pociągniętej do odpowiedzialności zgodnie z art. 6 grożą skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje, obejmujące karę grzywny lub inną karę lub mogącym obejmować inne sankcje, takie jak:

- a) pozbawienie prawa do korzystania ze świadczeń publicznych lub pomocy publicznej;
- b) czasowy lub stały zakaz prowadzenia działalności gospodarczej lub przemysłowej;
- c) przekazanie pod nadzór sądowy;
- d) sądowe orzeczenie o likwidacji;
- e) obowiązek przyjęcia szczególnych środków w celu uniknięcia skutków czynu takiego, jak ten, na którym oparta została odpowiedzialność karna.

Artykuł 8

Jurysdykcja

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki w celu ustanowienia jurysdykcji w odniesieniu do przestępstw określonych w art. 2 i 3, w przypadku gdy przestępstwo zostało popełnione:

- a) w całości lub częściowo na terytorium danego Państwa Członkowskiego, nawet jeżeli skutki przestępstwa mają miejsce całkowicie w innym miejscu;
- b) na pokładzie statku lub statku powietrznego zarejestrowanego w tym Państwie Członkowskim lub pływającego pod jego banderą;
- c) na korzyść osób prawnych posiadających siedzibę statutową na jego terytorium;
- d) przez jednego z obywateli danego Państwa Członkowskiego, jeżeli przestępstwo jest karalne na podstawie prawa karnego, w miejscu, gdzie zostało ono popełnione lub jeżeli miejsce, w którym zostało ono popełnione, nie podlega żadnej jurysdykcji terytorialnej.

2. Z zastrzeżeniem przepisów art. 9 każde Państwo Członkowskie może podjąć decyzję, że nie będzie stosowało lub że będzie stosowało wyłącznie w szczególnych przypadkach lub okolicznościach zasady jurysdykcji określone w:

- a) ust. 1 lit. c);
- b) ust. 1 lit. d).

Artykuł 9

Ekstradycja i postępowanie sądowe

1. a) Każde Państwo Członkowskie, które na podstawie własnego prawa nie wydaje swoich obywateli, podejmuje niezbędne środki w celu ustanowienia jurysdykcji w sprawie przestępstw, przewidzianych w art. 2 i 3, jeżeli popełniane one są przez obywateli tego Państwa Członkowskiego poza jego terytorium.
- b) Każde Państwo Członkowskie, w razie gdy jednemu z jego obywateli zarzuca się popełnienie w innym Państwie Członkowskim przestępstwa opisanego w art. 2 i 3, a nie wydaje ono tej osoby do tego innego Państwa Członkowskiego wyłącznie z powodu jej przynależności państwowej, przekazuje sprawę właściwym organom w celu ścigania, jeżeli jest to właściwe. W celu umożliwienia ścigania akta, informacje i dowody, odnoszące się do przestępstwa przekazywane są w trybie przewidzianym w art. 6 ust. 2 Europejskiej konwencji o ekstradycji. Wzywające Państwo Członkowskie zostaje poinformowane o wszczętym postępowaniu i jego wyniku.

2. Dla celów niniejszego artykułu obywatel Państwa Członkowskiego rozumiany jest zgodnie z oświadczeniem złożonym przez to państwo na podstawie art. 6 ust. 1 lit. b) i c) Europejskiej konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r.

Artykuł 10

Stosowanie

1. Do dnia 27 stycznia 2005 r. Państwa Członkowskie przyjmą niezbędne środki do wykonania przepisów niniejszej decyzji ramowej.

2. Do dnia 27 kwietnia 2005 r. Państwa Członkowskie przekazują Sekretariatowi Generalnemu Rady i Komisji tekst przepisów transponujących do ich prawa krajowego zobowiązania nałożone na nie z mocy niniejszej decyzji ramowej. Na podstawie tych informacji i pisemnego sprawozdania Komisji Rada, nie później niż do dnia 27 stycznia 2006 r., sprawdza, w jakim stopniu Państwa Członkowskie podjęły środki niezbędne do wykonania niniejszej decyzji ramowej.

Artykuł 11

Terytorialny zakres stosowania

Niniejszą decyzję ramową stosuje się do Gibraltaru.

Artykuł 12

Data wejścia w życie

Niniejsza decyzja ramowa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli, dnia 27 stycznia 2003 r.

W imieniu Rady

G. PAPANDREOU

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Rada przyjmuje do wiadomości, że Austria zamierza stosować się do art. 2 lit. f) i g) w drobnych sprawach oraz do art. 3 poprzez zapewnienie skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji na podstawie prawa karnego administracyjnego.
